

Vándor

avagy a világgá ment fiú meséje

A tűz mellett izzó arccal és didergő háttal ültek az úton lévőek. Itt volt az esti beszélgetés ideje. A legidősebb szólt:

- Nem tudom lesz e még utam, érzem erőm fogytán, de mielőtt megválok tőletek had mondjam el a világgá ment fiú történetét.

Még fiatal utazó voltam, vittem-hoztam áruim. Egyszer napnyugatról hazafelé a pusztában, egy mozdulatlan embert láttam meg messziről. Majd minden hosszú út során lát az ember elhullott jószágot, letisztított csontvázakat, vagy egyszer-egyszer elesett, leölt utazót. Nekem ez volt az első porban talált emberem. A miénktől eltérő, szakadt, sokszor átizzadt, poros ruhában, kopott bőrsaruban volt, láthatóan fiatal, Nap cserzette bőrű és igen-igen sovány. Hosszú, hullámos, napszitta, csapzott haja teljesen betakarta az arcát. Lassan, csendesen lélegzett. Hátára fordítottam és lesimítottam arcáról megtapadt hajszálait. Keskeny, okos, finom arcú, vékony, nagyorrú, épp hogy serkenő arcszőrzetű legény volt. Szemét akkor sem nyitotta ki, mikor bevezettem mélyen kirepedezett, cserepes ajkait. Gyengén, de élt. Két nap járásra voltunk még a falunktól, így hát feltettük az egyik kocsira, ne maradjon martalékul, bár vizes tömlője és kicsiny zsákja üres volt. Út közben magához tért, lassacskán ivott, pár falatot evett, hallgatott és keveset mozgott, csak szeme villogott és cikázott szüntelen. Valami mozgott benne, de tenni semmit nem tett, elfogadta amit kapott. Tekintetével megköszönte, hogy kocsin mehet.

Otthon a ház asszonynepei állott vízzel lemosták arcát és fedetlen karját, lábait. Még friss, lassú mozgású öreganyám -aki apám nagyanyja volt, de csak öreganyámnak hívtuk- a tapasztott tornác árnyékos földjére kuporodva, ölébe vette a fiú lábait és bőven beolajozva átvizsgálta, átmasszírozta a talpait. - Semmi baja, csak megfáradt. -mondta a tudós asszony- Megmarad, de kinek?- fejezte be kurtán és többet nem szólt. Határozott, kemény, konok asszony volt, aki tudta, hogy tud, de azt is, hogy csak asszony. Viselte. Egy-egy határozott mozdulata, szeme villanása, megmondta mit akar. A fiú levette ruháját, csak idegenül kötött ágyékkötője maradt. Így jött a teljes masszírozás. Öreganyám finom kezű volt és erőteljes. Sugárzott mérhetetlen belső ereje. Tudott gyógyítani, ismerte a füveket, szereket, módokat. Inkább csak túrt mindent és mindenkit, de nem szeretett. Mindig bánta, hogy nem lépett be a dédapámat elhamvasztó tűzbe, azonban viselte sorsát, ahogy kell. Fiatal volt még mikor férje meghalt. Csak egy leánya volt, apám későbbi anyja. Apai nagyanyámat, volt ura öccse második feleségeként tartotta tisztességben. Azt is mondhatnám, hogy a legokosabb volt a családban, vagy az is volt, hisz sosem mondta, sosem mutatta, csak tudtuk. Tette a dolgát mi megszokottan része volt. Hajnalban elment nálánál fiatalabb mesteréhez a hajnali áldozatra. Mindig vitt egy szál virágot, leveles ágat, magot, vagy gyümölcsöt, mindig csak egyet, majd folyamatosan mormolta a mesterétől kapott maga imáját. Már senkit nem zavart a lágy monoton zummogás.

Mikor befejezte a kezelést, mélyen a fiú szemébe nézett és mintha végig futott volna rajta valami hidegrázás, vagy ilyesmi. Akkor láttam először és utoljára, hogy mosolyra húzódik ezerbarázdált, sötét arca. - Holnap velem jössz a Mesteremhez- mondta csak úgy, nem parancsolóan, csak úgy ki volt az mondva és mindenki tudta, hogy az úgy is kell legyen. A fiú is tudta, ha a szót nem is értette. Öreganyámmal nem lehetett vitatkozni. Sosem vitatkozott. Hallgatott, vagy csak kurtán szólt. Már nem is kérdezett. Mesterétől sem, csak vele volt minden reggel, meg ha tehetette. Csak az ünnepeket, a sokaságot nem szerette, azt mindig kerülte.

Másnap úgy is lett. Öreganyámmal korán elmentek. Lassú könnyű léptei voltak, az apró meggörnyedt, andalgó járású öregasszonnyal pont jól tudtak haladni, csak míg a fiú egyet lépett,

addig az asszony kettőt. Hozzánk képest hosszú volt a fiú, de azért nem túl magas. Hosszúságát vékonysága fokozta az éjig. Látszott, hogy már jól van. Egymás mellett mentek, mindketten előre szegezték tekintetüket. Érdekes látvány volt. Ma sem tudom mi, de valami olyan hatalmas erő jött felőlük, amit sosem éreztem mással. Szerintem öreganyám megkedvelte, talán meg is szerette a fiút. Akkor is, ha azt mondtam, hogy senkit nem szeretett, miként mindent és mindenkit, egyformán.

Sokkal később mesélte el a fiú, hogy is volt a hajnali zarándoklat. Öreganyám Mestere a falun kívül lakott egy kis kunyhóban. Ha dédanyám egykedvű volt, akkor Mesterét akár mogorvának is mondhatnám, pedig sugárzott felőle, belőle valami megmagyarázhatatlan végtelen tisztaság és jószág. A jónak nem kell hangosnak lennie, a tisztának nem kell pompáznia, mégis az. Fialább volt öreganyámnál, de így is megélt vagy tizenegyszer hét nyarat. Kevéscelekedetű ember volt, végtelen tudással. Keveset mozgott, keveset evett. Napjában egy-egy nagyobb sétát tett a reggeli áldozat után, enni pedig inkább csak nyerset evett. Friss gyümölcsöt, ha volt, ha nem aszaltat, szárítottat, gabona és olajos magokat megtörve, és csak tiszta vizet ivott, még a tejet is elhagyta. Emberkerülő volt. Szóba csak akkor állt, ha megkeresték, vagy ha kérdezték. Na öreganyámmal jó társaság voltak, mert egyet sem szóltak.

Úgy mondta a fiú később, mikor már jól szót értettünk, hogy a Mata -a falubeliek után így hívta öreganyámat- amint a falun kívül ért lehajtotta a fejét, csak a lába elé nézett, még egy kicsit visszafogott amúgy sem sebes menéséből és ahogy szokott, zummogott. Alaposan kitaposott ösvényen haladtak, nem messzire a kunyhóig. Pár lépésre a kis laktól megálltak. Mata leült a fűbe, intett a fiúnak, hát az is. Kis időn belül még ketten jöttek, külön-külön, mindketten idősebb férfiak. Azok is leültek, tőlük pár lépésre. Mikor a kunyhóból kilépett egy alacsony, inkább zömök, de nem testes alak, a két férfi hasra feküdt, kinyújtott kezüket fejük felett összetették kinyújtott összezárt újakkal és lábukat is szorosan összeszorították. Eldőltek, mint a bot, de korukhoz illő méltósággal. Mata négykézlábra emelkedett ültéből, térdelt, könyökre hajolt és homlokát a földhöz nyomta. A fiú előbb tanácstalan volt, majd szinte természetesen ültéből előrehajolt és ő is megérintette a földet homlokával. Érezte, hogy ez jó - mondta később. Valami természetes alázat van benne. Náluk, ahol élt ilyen szokás nem járta. Bár mikor papokat szenteltek, azok is botként dőltek az oltár elé, de aztán később már ők sem.

A fiúnak idegen volt a reggeli áldozat, de úgy mondta, érezte meghitt bensőségességét. A szavakat nem értette, de szerinte a többiek is csak tudták azokat és értelmüket, oly csendes volt minden. A Mester kunyhójában egy kicsiny oltár állt, ott mutatott be áldozatot ülve, mögötte a két férfi a földön, Mata az ajtón kívülről figyelt. A közös ima végén a Mester és a két férfi sétára indult, öreganyám és a fiú egy-két lépéssel lemaradva. Mire visszatértek a kunyhóhoz már alaposan feljött a Nap és a két férfi elköszönt, megint földre dőlt botként. Mata valamit röviden mondott a Mesternek, az rámosolyodott a fiúra. A kunyhón kívül, a fűben ültek le. Az öreg összezárt két kezét és azokat kicsit megemelve, inkább fejét lehajtva hüvelyk újait homlokával megérintve hajolt meg a fiúnak. A fiú elpirult. Nem értette ezt az alázatot egy jött-ment senkivel szemben. Majd valahogy sután utánozta az öreget, aki újra elmosolyodott.

Pár szót váltott a Mester öreganyámmal majd elköszöntek, de a fiú ezután mindennapos vendég volt a hajnali áldozatnál. Úgy jártak öreganyámmal együtt reggelente az áhítatra, mintha mindig ezt tette volna.

Sok idő telt el. Hónapok, évek. A fiú segítőkész volt, ügyesen bánt a fával, fának szerszámaival, de látszott, hogy nem kézi dologra termett. Inas, hosszú újai voltak, és tenyere sem lett sosem kérges. Kevésbeszédű, de fürkész tekintetű, értelmes ember volt. Én magam nem igen beszélek idegen nyelveken, így csak annyit tudtam meg tőle akkoriban, hogy világgá ment otthonról, de miért, azt csak sok idő múltán mesélte el. Kárt nem tett, hasznót nem hozott, megűrtük. Amit elfogyasztott, azt megdolgozta és csak figyelt. Egyre többször elsétált a faluban és a közeli környéken. Szeretett egyedül lenni. A falubeliek is megszokták, hisz kedves, nyílt tekintetű volt.

Úgy elmerengő, szomorú arca, mindig kedves mosolyra húzódott, ha valaki ránézett, vagy szólt hozzá. Látszott, hogy a tekinteteket és a szavakat lesi.

Könnyen és gyorsan tanult. Előbb szavakat, majd mikor már elég jól megértette magát, megtudtam, hogy gyakorta kérdezett a Mestertől. Nem volt sokbeszédű, de mindig csak a tudás érdekelte. Egyre több időt töltött a reggeli látogatással, később öreganyám már régen hazatért, mikor a fiú még mindig elmaradt.

Kérdeztem az öreg szülét miért maradozik el olyan sokat a fiú, mire annyit mondott; - Minden érdekl, de még sokat kell neki tanulni.

Nem mintha hiányoltam volna, hisz ami feladata akadt, azt mindig tisztességgel megtette. Kérni szinte sosem kért. Magától nem beszélt, inkább csak kérdezett, sokáig semmit nem tudtunk róla.

Egyszer eltűnt.

Kérdeztem öreganyámat; - Hová lett a fiú?

- Elment megnyugodni.

- Miért? -kérdeztem tovább.

- A Mester elküldte magától. Amíg nincs benne elég alázat, amíg nincs benne elég türelem, amíg mindig csak vitázni akar, addig ne menjen hozzá. A Mesterem nem akar se tőle, sem mástól semmit. Ha a fiú akar valamit, akkor azt akarja komolyan, vagy sehogy -lett egyre beszédesebb a szófukar asszony- Hiányzik belőle a türelem, de hát fiatal -mondta olyan megbocsátóan, ahogy csak anya szokott gyermekéről beszélni, szerintem fiaként szerette, hisz neki csak egy leánya volt- Menjen el hallgatni. Nem tud olyan keveset beszélni, ami sok ne volna. A csend a Minden szava, minden más zaj csak az anyagvilág káprázata.

A Mesterem nem kérdezett tőle semmit. Én kérdeztem, hogy honnan jött és miért, kinek a fia? Ő meg elmondta, hogy hazájából napkeletnek indult, mert úgy tudta, hogy ahonnan a fény, a Nap jó, onnan jön az igaz tudás és a bölcsesség. Az ő hazájában nagyon sok a tudatlanság, nagyon sok a viszály, és idegen zsarnokság alatt élnek. Azt is elmondta, hogy azért indult világgá, mert megtudta, hogy ácsmester apja csak nevelője, aki anyját megesett leányként vette oltalomba. Azt suttogták, hogy szeplőtelennek tartott édesanyját zsarnokaik egyik katonatisztje elcsábította, házasságot, polgárságot ígérve neki teherbe ejtette, majd ellökte. Nem tudja ki volt az apja. Nem tudja kinek a vére hajtja egyre. Azért szaladt a világba, mert ő nem ácsmester, neki más a küldetése, de tudja, hogy még tanulnia kell. Otthon a tanítóitól csak olyan tudást tanulhat, ami nem nyugtatja meg háborgó elméjét. Segíteni akar népén, de úgy ahogy ott tanítják nem lehet.

A Mesterem azt mondta neki; - Mindnyájunknak küldetése van, amit a sors és titkos benső vágyunk vezérel. A Minden önmagában teljes, neki semmire nincs szüksége, nekünk van szükségünk Őreá. Ő megengedi, hogy vágyunkat éljük meg. Ha népeket akarunk felrázni, akkor az a sorsunk, ha vértanúsággal, akkor úgy, ha megvilágosodni akarunk, akkor azt tehetjük és így tovább, de mindenkinek a maga útját kell bejárnia. Ha az ő útja a tudás megszerzése, akkor tanuljon és ne vitatkozzon. A vita csak újabb és újabb ellentéteket, sérelmeket, értetlenséget okoz. A vége csak olyan megegyezés lehet, amiben mindenkinek engednie kell és akkor meg senkinek nincs igaza.

Öreganyám szinte nekihevílt. - Elmegyek, megkeresem -szólt és kérdést nem várva elindult, ki tudja merre.

Tudtam akkor is, hogy nem a fiú izgatta, hanem úgy fölkavarta saját sok, elfojtott, megéltlen benső vágya, hogy neki is világgá kellett mennie.

Több nap is eltelt mire visszajöttek, de megjöttek. A fiú elmondta, hogy neki tovább kell mennie. Öreganyám mestere azt javasolta neki, hogy folytasson olyan tanulmányokat, melyek segítik majd küldetésének végrehajtásában. A Mindent tartsa figyelme középpontjában, tisztítsa folyamatosan testét és gondolatait. Amint tisztul, megérzi, meglátja, hogy benső tudása felszínre kerül, ami

segítségére lesz, hogy békéjét megjelje. Nem részletezte, mi a küldetése és milyen tanulmányokat kell folytasson, csak sok évvel később, mikor szülőföldjére visszaindulva betért hozzánk mondta el, hogy különleges adottságait fejlesztve megtanult olyan gyakorlatokat, melyek elméje kivételéseinek és teste viselkedésének tudatos irányítására szolgálnak. Teljesen ura testének. Ha kell, nem érez fájdalmat, sem nélkülözést. Képes akár tetszhalál állapotába is jutni és adott időben újra életet mutatni. Képesé vált mindenféle betegség gyógyítására, leprást megtisztítani, vakot látóvá tenni, bénát járni segíteni, vagy akár tetszhalottat újraéleszteni. Mindezt a beteg, belső vezérlő erőinek megmozdításával és nem a szokásos gyógyfűvekkel, masszázssal, vagy más orvosi gyakorlatokkal. Képes volt olyan látszatot kelteni hamis képzet keltésével, amitől bármekkora tömeggel elhitetheti, hogy víz helyett bort isznak, vagy akár egy halból és egy cipóból százakat jóllakás érzetével ámítani. El tudott emelkedni a földtől, libbenve víz felett. Tehetett bármit. Nem értettem mire jó mindez, hisz mikor megismertük csendes, tudakozódó ifjú volt, de semmiképp nem mutatott érdeklődést misztikus jóga iránt. Azt válaszolta, hogy küldetését úgy tudja beteljesíteni, ha segít földijein és ahhoz csodákat kell láttasson.

Kedvesen búcsúzott és csak annyit mondott: - Nem köszönök meg semmit, ha bevégeztem visszajövök -majd öreganyámhoz fordult- várj meg drága Mata!

Mire visszatért öreganyám már eltávozott. Halála előtt mondta el, hogy mindig szeretett volna egy fiút, de neki csak leánya lehetett. Igazán jó ember volt, de a régmúlt vétkeit, a sok elhibázott életet, sok-sok lemondás és odaadás képes csak feledtetni. Tudta, hogy még sok élet vár reá.

- Pihenjünk most már, közel a virradat és tovább kell indulnunk -szólt az öreg kalmár és dobott még pár vastagabb ágat a dúsan izzó parázsra.
- És ha nem jössz velünk többet, ki fejezi be a mesét? -bíztatták társai.

Sok éve annak, hogy a vándor visszament szülőföldjére, de csak pár évet volt távol. Mikor újra betért, úgy ült le a tornácon, mint aki sosem kelt útra. Látszott, hogy megrágtá az idő. Nem annak hossza, hanem a súlya. Amint ültében keresztbe font sarus lábai kiténtek hosszú ruhája alól, és kezeit ölébe ejtette, nagy átütött sebek hegei látszottak mindkét csuklóján és lábfejein. Nem kérdeztük és jó ideig nem is mesélt semmiről. Azt mondta, hogy megérezte amikor Mata elhagyta testét, azt is mondta; visszatarthatta volna, de Mata menni akart, mennie kellett.

Az itteni emberek mások, mint honfitársai. Az itteniek tisztelik a sorsot, belátják a beláthatatlant is, és békével viselnek jót s rosszat. Az ő földijeik haszonelvűek. Isteneiket is csak viszonyossági alapon imádják. Az életről nem is beszélve. Minden szabályrendszerük az adok-kapokról szól, ami nem az itt gyakorolt karma törvénye. Ott olyan szigorú, át- és beláthatatlan szabályrendszer szerint akarnak élni, amit csak sorozatos csalások árán képes, színleg követni az ember. Elmondta, hogy amit tehetett, azt megtette. Úgy érzi küldetését beteljesítette, a többi hívein múlik. Saját életét áldozta föl, hogy fölrázza az embereket, de tudja; csak a hamisság fog burjánzani. A hagyományos tanításokat végző papság olyan gúzsban tartja a híveket, melybe csak megrokkanni, de felszabadulni nem lehet. Az emberek maguk pedig, semmin nem akarnak változtatni. A megszokás és a hagyomány az úr, vágyaik korbácsolta tévelygéseikben.

Megtanulta ittjártakor a „varázslatokat” de az igazából senkinek nincs javára. Elkábítja a népeket, de haszontalan. Ezt sajnos meg kellett tapasztalnia. Hiába mondta el neki Mata mestere az igaz tudást, annak gyakorlatát, ő csak vitázott. Meg kellett látnia, hogy népe reménytelen. Azért tért vissza, hogy a sors úgy teljesebben be, ahogy a Minden elrendezte.

Mikor sebei felől érdeklődtem, röviden csak annyit mondott, hogy kereszt-halállal kellett elmúlnia, hogy akinek szíve van belássa; tovább így nem mehet. Beszélt szenvedtetéséről, melyet

elfogadott, de a többség csak kigúnyolta, megvetette. Kínzóí végtelen buzgalommal igyekeztek sanyargatásában, miközben egykedvű érzéketlenségét folyamatos kihívásnak vették. Nem értették hallgatagságát. Szabályozott elmével, az itt tanult jóga-gyakorlatokkal elérte, hogy szenvtelenül viselte hányatottságát. Mikor lefogták, vallatói istenkáromlással és más hangulatkeltéssel vádolták. Szemére vetették, hogy az Atya fiának tartotta magát, hisz csak annyit mondott, hogy - „gyermek vagyok az Atyának, miként minden élő”. Nem értenek azok semmit a Mindenről.

Bemutatta népének azon kedvtelését, amivel mindnyájuk vétkét magára vállalva, elvégezte önpusztító áldozatát. Csak úgy mondják azóta is, hogy passió, furcsa kedvtelés. Van, ki elvonul, van ki misztikus gyakorlatokat és varázslatokat követ, megint mások a szentírásoknak áldozzák idejüket, sokan pénznek, kéjnek, hatalomnak hódolnak. A vándor önfeláldozással próbált segíteni, hasztalan.

Mikor keresztre feszítették, többen éljeneztek a tudatlan csőcselék közül, mint kik könnyeztek. Két bűnözővel együtt állították keresztjüket a nép elé. Utolsó sóhaja, midőn lélegzetét leállította, az volt; „-Atyám, mért hagynál el engem?” A Mindenben való hittel hagyta el testét és csak kívülről szemlélte, amint pribékeik, kegyességből eltörték a megfeszítettek lábát. Így a megrogyott test hamar kimúlik. Test megfeszül, tüdő elszorul, s a lég csak kifele árad. Az ő lábainak eltöretése előtt lándzsaheggyel nézték meg él-e, de a léleknélküli test már nem mutatott életjeleket. Testét sírkamrába tették, de harmadnapra hívei kilopták és egy pusztai remete szerzetesrend, oltalmára bízták. Itt jutott vissza testébe a lé.

Belátta; a világnak nincs segítség! Az Isteni akarat, visszafordíthatatlan romlását rendelte. Megértette Mata mesterének tanítását.

Hogy teste felépült, keletnek indult. Láthatta még elesett, tanácstalan tanítványait, akiknek örök sorsa a tépelődés marad, a remény, hogy mesterük feltámadt s kellő időben majd megváltásukra siet. Nem értették meg, hogy a lényeg a szívünkben lakozik, azt kell megszabadítani világi hóbortjainktól, ragaszkodásainktól. A vándor szeretet-tanítását is csak isteni-, felebaráti-, családi-, szeretői szeretetre fordították, nem tudva, hogy minden kapcsolat, kötődés és minden kötődés fék a felszabadulásban.

Vándor szerzetes lett, míg testén nem fogott a kor. Jártában keltében szigorúan betartotta a tanácsot, hogy csak akkor beszéljen, ha kérdezik. Híre, neve nem volt, hisz utolsó becsvágyáról, a hírnév iránti vonzódásról is letett. Gyakorta mondta, hogy igaz szabadságot a kötődésektől való megszabadulás adhat. Már amikor visszatért szülőföldjére, mentes volt a kéj-, a mánor-, a vagyon-, a hatalom- iránti vonzalomtól, de a tudás megmutatásának becsvágya még tüzelte. Azt remélte, sorsfordító tud lenni honfitársainak. Egész otthon tartózkodása alatt a szeretetről prédikált, de hogy mi a szeretet azt nem tudta megértetni.

Pár nap után tovább ment kelet felé. Sosem láttuk többet. Mesélték, hogy járt kelt az országban egy idegen vándor-szerzetes, aki hallgatag, kedves mosolyú, de egyik rendnél sem telepedett meg. Talán a hegyekbe vonult teste végleges elhagyására, ki tudja?

Kalmártársaink nyugati útjaikról hoztak hírt, hogy a megfeszített Isten-fia követői sok zavargás, bántás és megbántás szenvedői lettek, de a reményük, hogy újra eljő, megmaradt örökre.

- Most már tényleg szunnyadjunk el, mert a tűz elpislant, a csillagok hajnal felé fordultak, s ha kivirrad, menni kell.

